

IZBA ARCHYTEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

SZKOLENIE dla PROWADZĄCYCH ZAJĘCIA wg PROGRAMU EDUKACJI ARCHITEKTONICZNEJ „KSZTAŁTOWANIE PRZESTRZENI”

adaptacja Programu i przygotowanie szkolenia:

Borysław Czarakczew, Małgorzata Gruszka, Joanna Leonowicz, Aleksandra Nurek, Zenon Remi (m.in. rysunki odręczne), Bartosz Sobolski (skład i grafika), Urszula Szablowska, Dariusz Śmiechowski, Katarzyna Domagalska, Bartosz Sobolski (skład i grafika), Lidia Szczepanik (tłumaczenie), Marta Urbańska (redakcja i korekta Programu)

2014/2015 r.

Cele szkolenia:

- Nauczyciel zyskuje umiejętności wykorzystania Programu
- Nauczyciel nabiera osobistego przekonania i pewności, co pozwoli na samodzielne prowadzenie zajęć wg Programu

PROGRAM SZKOLENIA

Część I

- Wstęp; prezentacja Programu KSZTAŁTOWANIE PRZESTRZENI na tle innych zajęć edukacyjnych; powiązania z przedmiotami nauczania w szkole dla etapów edukacyjnych III i IV
- Powiązania treści Programu z Podstawą Programową Kształcenia Ogólnego ze szczególnym uwzględnieniem elementów pozwalających na pracę metodą projektu
- Przewodnik po Programie
- Pytania i odpowiedzi

Część II

- Wypróbowanie wybranych elementów Programu w rolach Prowadzących zajęcia i Uczestników

Część III

- Podsumowanie, dyskusja
- Ustalenie planu pracy dla Prowadzących zajęcia we własnych ośrodkach
- Ustalenie sposobów komunikacji i wsparcia

Część I

Wstęp

Program KSZTAŁTOWANIE PRZESTRZENI na tle innych zajęć edukacyjnych

**Powiązania z przedmiotami nauczania w szkole
dla etapów edukacyjnych III i IV**

KSZTAŁTOWANIE PRZESTRZENI

adaptacja irlandzkiego programu edukacyjnego autorstwa
RIAI (The Royal Institute of the Architects of Ireland)

KSZTAŁTOWANIE PRZESTRZENI

Adaptowany dla warunków polskich program edukacji architektonicznej.

Skupia się na naszym otoczeniu:

domach i ich usytuowaniu, przestrzeni publicznej, krajobrazach, środowisku.

Stanowi punkt wyjścia dla badania szeregu zagadnień społecznych, środowiskowych, technicznych i estetycznych, związanych z architekturą i całym środowiskiem zbudowanym.

Uczniowie skupiają uwagę na różnych rodzajach budowli i miejsc.

Poznają pojęcia: planowania, projektowania, ochrony dziedzictwa, stosowania materiałów i technologii związanych z wznoszeniem i użytkowaniem budowli.

Tematyka adaptowanego Programu obejmuje przede wszystkim Polskę ale także inne społeczności, we współczesności i epokach historycznych.

Cele Programu KSZTAŁTOWANIE PRZESTRZENI

- Rozwijanie u uczniów umiejętności krytycznego, analitycznego i twórczego myślenia oraz rozwiązywania problemów
- Promowanie świadomości społecznej oraz rozwoju osobistego
- Kształtowanie w uczniach zdolności pracy indywidualnej, pracy w grupie, gospodarowania czasem, komunikacji oraz wygłaszania prezentacji
- Rozwijanie u uczniów umiejętności rysowania, konstruowania modeli oraz pracy z różnymi materiałami

Podstawowe założenia

Programu KSZTAŁTOWANIE PRZESTRZENI

- Rozwijanie świadomości jakości przestrzeni, w której żyjemy
- Rozwijanie zrozumienia technicznych i estetycznych aspektów środowiska zbudowanego
- Kształtowanie zrozumienia procesu projektowania i realizacji oraz doceniania tradycji architektonicznych
- Kształcenie świadomości obowiązków, praw oraz ról odgrywanych przez twórców środowiska zbudowanego
- Poznanie słownictwa potrzebnego do dyskusji na temat cech i jakości budowli oraz środowiska zbudowanego, a także ich wpływu na życie mieszkańców

Elementy Programu **KSZTAŁTOWANIE PRZESTRZENI**
spójne z treścią Załącznika nr 4
**„Podstawa programowa kształcenia ogólnego
dla gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych,
których ukończenie umożliwia uzyskanie świadectwa dojrzałości po
zdaniu egzaminu maturalnego”**

do Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej
z dnia 23 grudnia 2008r., w sprawie „Podstawy programowej wychowania
przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego
w poszczególnych typach szkół”,
Dz.U., nr 4 z dn.15 stycznia 2009r., poz. 17

dla III (i IV) etapu edukacyjnego

JĘZYK POLSKI III etap edukacyjny

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji
- Tworzenie wypowiedzi

Treści nauczania – wymagania szczegółowe:

Samokształcenie i docieranie do informacji. Uczeń:

- samodzielnie dociera do informacji – w książkach, prasie, mediach elektronicznych oraz w wypowiedziach ustnych
- stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych, wyszukuje w bibliotece źródła potrzebnych mu informacji

Świadomość językowa. Uczeń:

- dostrzega różnicowanie słownictwa (m.in. terminy naukowe)
- rozpoznaje cechy kultury i języka swojego regionu

Mówienie i pisanie. Uczeń:

- tworzy zróżnicowany stylistycznie i funkcjonalnie opis zwykłych przedmiotów lub dzieł sztuki

Świadomość językowa. Uczeń:

- operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych (społeczeństwo i kultura; region i Polska)

PLASTYKA III etap edukacyjny

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji – percepcja sztuki
- Tworzenie wypowiedzi – ekspresja przez sztukę
- Analiza i interpretacja tekstów kultury – recepcja sztuki

Treści nauczania – wymagania szczegółowe:

Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji – percepcja sztuki.

Uczeń:

- uczestniczy w kulturze poprzez kontakt z **zabytkami i dziełami sztuki współczesnej**, mając poczucie związku ze śródziemnomorskim dziedzictwem kultury i tradycją narodową, szanując jednocześnie odrębności innych kręgów kulturowych (zna wybrane krajowe i zagraniczne **placówki kultury i instytucje artystyczne**)

Tworzenie wypowiedzi – ekspresja przez sztukę. Uczeń:

- podejmuje **działalność twórczą**, posługując się środkami wyrazu sztuk plastycznych, innych dziedzin sztuki (fotografika, film) i elementami formy przekazów medialnych, w **kompozycji na płaszczyźnie oraz w przestrzeni rzeczywistej i wirtualnej** (stosując określone materiały, narzędzia i techniki właściwe dla tych dziedzin sztuki i przekazów medialnych)
- realizuje **projekty w zakresie sztuk wizualnych**, w tym służące przekazywaniu informacji dostosowanej do sytuacji komunikacyjnej oraz uczestnictwu w kulturze społeczności szkolnej i lokalnej (stosując także narzędzia i wytwory mediów środowiska cyfrowego)

PLASTYKA

III etap edukacyjny, cd.

Analiza i interpretacja tekstów kultury – recepcja sztuki. Uczeń:

- rozdźnia style i kierunki architektury i sztuk plastycznych** oraz umieszcza je w odpowiednim porzdku chronologicznym i w centrach kulturotwórczych, które miały zasadnicze znaczenie dla ich powstania
- rozpoznaje wybrane dzieła architektury i sztuk plastycznych** należące do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury, postrzegając je w kontekście miejsca tradycji we współczesnej kulturze, a także opisuje związki zachodzące między nimi (posługując się terminologią z zakresu danej dziedziny sztuki)

HISTORIA III etap edukacyjny

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- Chronologia historyczna. Uczeń sytuuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w czasie oraz porządkuje je i ustala związki poprzedzania, równoczesności i następstwa; dostrzega zmiany w życiu społecznym oraz ciągłość w rozwoju kulturowym i cywilizacyjnym
- Analiza i interpretacja historyczna. Uczeń wyszukuje oraz porównuje informacje pozyskane z różnych źródeł i formułuje wnioski; wyjaśnia związki przyczynowo-skutkowe analizowanych wydarzeń, zjawisk i procesów historycznych; wyjaśnia znaczenie poznawania przeszłości dla rozumienia świata współczesnego
- Tworzenie narracji historycznej. Uczeń tworzy narrację historyczną, integrując informacje pozyskane z różnych źródeł

Treści nauczania – wymagania szczegółowe:

Najdawniejsze dzieje człowieka. Uczeń:

- **porównuje koczowniczy tryb życia z osiadłym** i opisuje skutki przyjęcia przez człowieka trybu osiadłego
- wyjaśnia zależności pomiędzy środowiskiem geograficznym a **warunkami życia człowieka**

Dziedzictwo antyku. Uczeń:

- charakteryzuje najważniejsze osiągnięcia kultury materialnej i duchowej antycznego świata w różnych dziedzinach: filozofii, nauce, **architekturze**, sztuce, literaturze
- podaje przykłady osiągnięć cywilizacyjnych antyku, które mają wpływ na cywilizację współczesną

HISTORIA

III etap edukacyjny cd.

Kultura materialna i duchowa łacińskiej Europy. Uczeń:

- wyjaśnia kulturotwórczą rolę Kościoła w dziedzinie architektury i sztuki średniowiecznego społeczeństwa
- rozpoznaje zabytki kultury średniowiecza, wskazując różnice pomiędzy stylem romańskim a gotyckim, z uwzględnieniem przykładów z własnego regionu

Polska pierwszych Piastów. Uczeń:

- ocenia dokonania pierwszych Piastów w dziedzinie kultury

Humanizm i renesans. Uczeń:

- wyjaśnia źródła rozwoju kultury renesansu oraz opisuje jej charakterystyczne cechy
- charakteryzuje największe osiągnięcia Leonarda da Vinci, Michała Anioła

Polska i Litwa w czasach ostatnich Jagiellonów. Uczeń:

- rozpoznaje reprezentatywne obiekty sztuki renesansowej na ziemiach polskich ze szczególnym uwzględnieniem własnego regionu

Społeczeństwo i ustrój Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Uczeń:

- rozpoznaje charakterystyczne cechy kultury baroku, odwołując się do przykładów architektury i sztuki we własnym regionie

Rzeczpospolita w dobie stanisławowskiej. Uczeń:

- rozpoznaje charakterystyczne cechy polskiego oświecenia i charakteryzuje przykłady sztuki okresu klasycyzmu z uwzględnieniem własnego regionu

WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE III etap edukacyjny

Cele kształcenia – wymagania ogólne

Wykorzystanie i tworzenie informacji. Uczeń znajduje i wykorzystuje informacje na temat życia publicznego

Rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów. Uczeń rozpoznaje problemy najbliższego otoczenia i szuka ich rozwiązań

Współdziałanie w sprawach publicznych. Uczeń współpracuje z innymi – planuje, dzieli się zadaniami i wywiązuje się z nich

Znajomość zasad i procedur demokracji. Uczeń rozumie demokratyczne zasady i procedury i stosuje je w życiu szkoły oraz innych społeczności; wyjaśnia znaczenie indywidualnej i zbiorowej aktywności obywateli

Znajomość podstaw ustroju Rzeczypospolitej Polskiej. Uczeń opisuje sposób działania władz publicznych i innych instytucji

Rozumienie zasad gospodarki rynkowej. Uczeń rozumie procesy gospodarcze oraz zasady racjonalnego gospodarowania w życiu codziennym; analizuje możliwości dalszej nauki i kariery zawodowej

WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE

III etap edukacyjny cd.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe:

Podstawowe umiejętności życia w grupie. Uczeń:

- omawia i stosuje zasady komunikowania się i współpracy w grupie (np. bierze udział w dyskusji, zebraniu, wspólnym działaniu)
- wymienia i stosuje podstawowe sposoby podejmowania wspólnych decyzji
- przedstawia i stosuje podstawowe sposoby rozwiązywania konfliktów w grupie i między grupami

Współczesne społeczeństwo polskie. Uczeń:

- przedstawia wybrany problem społeczny ważny dla młodych mieszkańców swojej miejscowości i rozważa jego możliwe rozwiązania

Udział obywateli w życiu publicznym. Uczeń:

- przedstawia główne podmioty życia publicznego (obywatele, zrzeszenia obywatelskie, media, politycy i partie, władza, instytucje publiczne, biznes itp.) i pokazuje, jak współdziałają i konkurują one ze sobą w życiu publicznym
- przedstawia przykłady działania organizacji pozarządowych i społecznych (od lokalnych stowarzyszeń do związków zawodowych i partii politycznych) i uzasadnia ich znaczenie dla obywateli
- wyjaśnia, podając przykłady, jak obywatele mogą wpływać na decyzje władz na poziomie lokalnym, krajowym, europejskim i światowym
- **opracowuje (indywidualnie lub w zespole) projekt uczniowski dotyczący rozwiązania jednego z problemów społeczności szkolnej lub lokalnej i w miarę możliwości go realizuje (np. jako wolontariusz)**

WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE

III etap edukacyjny cd.

Naród i mniejszości narodowe. Uczeń:

- wyjaśnia, uwzględniając wielonarodowe tradycje Polski, jaki wpływ na kształtowanie narodu mają wspólne dzieje, kultura, język i tradycja

Patriotyzm dzisiaj. Uczeń:

- wyjaśnia, co łączy człowieka z wielką i małą ojczyzną i omawia te więzi na własnym przykładzie

Samorządy i ich znaczenie. Uczeń:

- uzasadnia potrzebę samorządności w państwie demokratycznym i podaje **przykłady działania samorządów zawodowych i samorządów mieszkańców**
- wyjaśnia, na czym polegają zasady decentralizacji i pomocniczości; odnosi je do przykładów z życia własnego regionu i miejscowości

Gmina jako wspólnota mieszkańców. Uczeń:

- przedstawia podstawowe informacje o swojej gminie, wydarzenia i postaci z jej dziejów
- wymienia najważniejsze zadania samorządu gminnego i wykazuje, jak odnosi się to do jego codziennego życia
- nawiązuje kontakt z lokalnymi instytucjami publicznymi i organizacjami pozarządowymi oraz podejmuje współpracę z jedną z nich (w miarę swoich możliwości)
- pisze podanie, krótki list w sprawie publicznej, wypełnia prosty druk urzędowy, odwiedza urząd gminy i dowiaduje się, w jakim wydziale można załatwić wybrane sprawy

WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE

III etap edukacyjny cd.

Samorząd powiatowy i wojewódzki. Uczeń:

- przygotowuje plakat, folder, stronę internetową lub inny **materiał promujący gminę, okolicę lub region**

Problemy współczesnego świata. Uczeń:

- wyjaśnia, odwołując się do przykładów, na czym polega globalizacja w sferze kultury, gospodarki i polityki; ocenia jej skutki
- rozważa, jak jego zachowania mogą wpływać na życie innych ludzi na świecie (np. oszczędzanie wody i energii, przemyślane zakupy)

Praca i przedsiębiorczość. Uczeń:

- przedstawia cechy i umiejętności człowieka przedsiębiorczego
- bierze udział w przedsięwzięciach społecznych, które pozwalają je rozwinąć
- stosuje w praktyce podstawowe zasady organizacji pracy (ustalenie celu, planowanie, podział zadań, harmonogram, ocena efektów)

GEOGRAFIA III etap edukacyjny

Cele kształcenia – wymagania ogólne:

Korzystanie z różnych źródeł i informacji geograficznej. Uczeń dokonuje obserwacji i pomiarów w terenie; potrafi korzystać z planów, map, fotografii, rysunków, wykresów, danych statystycznych, tekstów źródłowych oraz technologii informacyjno-komunikacyjnych w celu gromadzenia, przetwarzania i prezentowania informacji geograficznych.

Identyfikowanie związków i zależności oraz wyjaśnianie zjawisk i procesów. Uczeń posługuje się podstawowym słownictwem geograficznym w toku opisywania oraz wyjaśniania zjawisk i procesów zachodzących w środowisku geograficznym; identyfikuje związki i zależności w środowisku przyrodniczym, gospodarce i życiu społecznym w różnych skalach przestrzennych (lokalnej, regionalnej, krajowej, globalnej); rozumie wzajemne relacje przyroda-człowiek; wyjaśnia zróżnicowanie przestrzenne warunków środowiska przyrodniczego oraz działalności człowieka na Ziemi.

Stosowanie wiedzy i umiejętności geograficznych w praktyce. Uczeń wykorzystuje wiedzę i umiejętności geograficzne w celu lepszego rozumienia współczesnego świata i swojego w nim miejsca; stosuje wiadomości i umiejętności geograficzne w życiu codziennym, m.in. w racjonalnym wykorzystaniu zasobów środowiska.

Kształtowanie postaw. Uczeń rozwija w sobie: ciekawość świata poprzez zainteresowanie własnym regionem; świadomość wartości i poczucie odpowiedzialności za środowisko przyrodnicze i kulturowe własnego regionu i Polski; patriotyzm i poczucie tożsamości (lokalnej, regionalnej, narodowej)

GEOGRAFIA

III etap edukacyjny cd.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe:

Mapa – umiejętności czytania, interpretacji i posługiwania się mapą. Uczeń:

- wykazuje znaczenie skali mapy w przedstawianiu różnych informacji geograficznych na mapie
- posługuje się skalą mapy do obliczenia odległości w terenie
- odczytuje z map informacje przedstawione za pomocą różnych metod kartograficznych
- posługuje się w terenie planem, mapą topograficzną, turystyczną, samochodową (m.in. orientuje mapę oraz identyfikuje obiekty geograficzne na mapie i w terenie)
- identyfikuje położenie i charakteryzuje odpowiadające sobie obiekty geograficzne na fotografiach, zdjęciach lotniczych i satelitarnych oraz mapach topograficznych
- dobiera odpowiednią mapę w celu uzyskania określonych informacji geograficznych
- określa położenie geograficzne oraz matematyczno-geograficzne punktów i obszarów na mapie
- analizuje i interpretuje treści map ogólnogeograficznych, tematycznych, turystycznych

GEOGRAFIA

III etap edukacyjny cd.

Wybrane zagadnienia geografii fizycznej. Uczeń:

- charakteryzuje wpływ głównych czynników klimatotwórczych na klimat
- podaje na podstawie map tematycznych zależności między strefami oświetlenia Ziemi a strefami klimatycznymi oraz wykazuje wpływ klimatu na zróżnicowanie roślinności i gleb na Ziemi
- rozpoznaje i opisuje w terenie formy rzeźby powstałe w wyniku działania czynników rzeźbotwórczych

Położenie i środowisko przyrodnicze Polski. Uczeń:

- charakteryzuje, na podstawie map różnej treści, położenie własnego regionu w Polsce oraz położenie Polski na świecie i w Europie
- rozpoznaje główne rodzaje skał występujących we własnym regionie
- podaje przykłady wykorzystania skał w różnych dziedzinach życia człowieka
- podaje główne cechy klimatu Polski
- wymienia główne rodzaje zasobów naturalnych własnego regionu: lasów, wód, gleb, surowców mineralnych

GEOGRAFIA III etap edukacyjny cd.

Ludność Polski. Uczeń:

- charakteryzuje, na podstawie map gęstości zaludnienia, zróżnicowanie rozmieszczenia ludności w zamieszkiwanym regionie oraz wyjaśnia te różnice czynnikami przyrodniczymi, historycznymi, ekonomicznymi
- analizuje, porównuje, ocenia rozmieszczenie i wielkość miast w Polsce i zamieszkiwanym regionie
- wyjaśnia przyczyny rozwoju wielkich miast w Polsce

Wybrane zagadnienia geografii gospodarczej Polski. Uczeń:

- przedstawia, na podstawie różnych źródeł informacji, strukturę wykorzystania źródeł energii w Polsce i ocenia jej wpływ na stan środowiska przyrodniczego
- wykazuje na przykładach walory turystyczne Polski oraz opisuje obiekty znajdujące się na liście Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Przyrodniczego Ludzkości
- wykazuje konieczność ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego w Polsce, wymienia formy ochrony, proponuje konkretne działania na jej rzecz we własnym regionie

Regiony geograficzne Polski. Uczeń:

- charakteryzuje, na podstawie map tematycznych, środowisko przyrodnicze głównych regionów geograficznych Polski, ze szczególnym uwzględnieniem własnego regionu (również na podstawie obserwacji terenowych)
- przedstawia, np. w formie prezentacji multimedialnej, walory turystyczne wybranego regionu geograficznego, ze szczególnym uwzględnieniem jego walorów kulturowych

BIOLOGIA

III etap edukacyjny

**Treści nauczania – wymagania szczegółowe Globalne i lokalne
problemy środowiska. Uczeń:**

- uzasadnia konieczność segregowania odpadów w gospodarstwie domowym
- proponuje działania ograniczające zużycie wody i energii elektrycznej oraz wytwarzanie odpadów w gospodarstwach domowych

CHEMIA

III etap edukacyjny

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

Powietrze i inne gazy. Uczeń:

- opisuje, na czym polega powstawanie dziury ozonowej; proponuje sposoby zapobiegania jej powiększaniu
- opisuje rdzewienie żelaza i proponuje sposoby zabezpieczania produktów zawierających w swoim składzie żelazo przed rdzewieniem
- wymienia źródła, rodzaje i skutki zanieczyszczeń powietrza
- planuje sposób postępowania pozwalający chronić powietrze przed zanieczyszczeniami

Woda i roztwory wodne. Uczeń:

- proponuje sposoby racjonalnego gospodarowania wodą

FIZYKA III etap edukacyjny

Cele kształcenia – wymagania ogólne:

Wykorzystanie wielkości fizycznych do opisu poznanych zjawisk lub rozwiązania prostych zadań obliczeniowych

Wskazywanie w otaczającej rzeczywistości przykładów zjawisk opisywanych za pomocą poznanych praw i zależności fizycznych.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe: Ruch prostoliniowy i siły. Uczeń:

- podaje przykłady sił i rozpoznaje je w różnych sytuacjach praktycznych
- wyjaśnia zasadę działania dźwigni dwustronnej, bloku nieruchomego, kołowrotu

MATEMATYKA

III etap edukacyjny

Cele kształcenia – wymagania ogólne:

Wykorzystanie i tworzenie informacji. Uczeń interpretuje i tworzy teksty o charakterze matematycznym, używa języka matematycznego do opisu rozumowania i uzyskanych wyników

Treści nauczania – wymagania szczegółowe:

Liczby wymierne dodatnie. Uczeń:

-stosuje obliczenia na liczbach wymiernych do rozwiązywania problemów w kontekście praktycznym, w tym do zamiany jednostek (jednostek prędkości, gęstości itp.)

Liczby wymierne (dodatnie i niedodatnie). Uczeń:

-dodaje, odejmuje, mnoży i dzieli liczby wymierne

Procenty. Uczeń:

-stosuje obliczenia procentowe do rozwiązywania problemów w kontekście praktycznym

MATEMATYKA

III etap edukacyjny cd.

Figury płaskie. Uczeń:

- oblicza długość okręgu i łuku okręgu
- oblicza pole koła, pierścienia kołowego, wycinka kołowego
- stosuje twierdzenie Pitagorasa;
- korzysta z własności kątów i przekątnych w prostokątach, równoległobokach, rombów i w trapezach
- oblicza pola i obwody trójkątów i czworokątów
- zamienia jednostki pola
- oblicza wymiary wielokąta powiększonego lub pomniejszonego w danej skali
- rozpoznaje pary figur symetrycznych względem prostej i względem punktu; rysuje pary figur symetrycznych
- rozpoznaje figury, które mają oś symetrii i figury, które mają środek symetrii; wskazuje oś symetrii i środek symetrii figury
- rozpoznaje symetralną odcinka i dwusieczną kąta
- konstruuje symetralną odcinka i dwusieczną kąta
- rozpoznaje wielokąty foremne i korzysta z ich podstawowych własności

Bryły. Uczeń:

- rozpoznaje graniastosłupy i ostrosłupy prawidłowe
- oblicza pole powierzchni i objętość graniastosłupa prostego, ostrosłupa, walca, stożka, kuli (także **w zadaniach osadzonych w kontekście praktycznym**)
- zamienia jednostki objętości

INFORMATYKA III etap edukacyjny

Cele kształcenia – wymagania ogólne:

Wyszukiwanie, gromadzenie i przetwarzanie informacji z różnych źródeł

Opracowywanie za pomocą komputera: rysunków, tekstów, danych liczbowych, motywów, animacji, prezentacji multimedialnych

Treści nauczania – wymagania szczegółowe:

Opracowywanie za pomocą komputera rysunków, tekstów, danych liczbowych, motywów, animacji, prezentacji multimedialnych. Uczeń:

- przy użyciu edytora grafiki tworzy kompozycje z figur, fragmentów rysunków i zdjęć, umieszcza napisy na rysunkach, tworzy animacje, przekształca formaty plików graficznych
- przy użyciu edytora tekstu tworzy kilkunastostronicowe publikacje, z nagłówkiem i stopką, przypisami, grafiką, tabelami itp., formatuje tekst w kolumnach, opracowuje dokumenty tekstowe o różnym przeznaczeniu

Wykorzystywanie komputera oraz programów i gier edukacyjnych do poszerzania wiedzy i umiejętności z różnych dziedzin. Uczeń:

- wykorzystuje programy komputerowe, w tym edukacyjne, wspomagające i wzbogacające naukę różnych przedmiotów

Przedmiot uzupełniający: ZAJĘCIA ARTYSTYCZNE III i IV etap edukacyjny

Cele kształcenia – wymagania ogólne:

Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji – percepcja sztuki

Analiza i interpretacja tekstów kultury – recepcja sztuki (Przykładowe zajęcia: zajęcia plastyczne)

Treści nauczania – wymagania szczegółowe:

Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji – percepcja sztuki.

Uczeń:

- uczestniczy w kulturze poprzez kontakt z zabytkami i dziełami sztuki współczesnej, mając poczucie związku z tradycją narodową i europejskim dziedzictwem kultury oraz doceniając dorobek innych kręgów kulturowych
(zna zasoby wybranych placówek kultury)
- korzysta z przekazów medialnych dotyczących wiedzy o sztuce i zjawiskach artystycznych, stosuje ich wytwory w swojej działalności twórczej (przestrzegając podstawowych zasad prawa autorskiego dotyczących ochrony własności intelektualnej)
- realizuje projekty w sferze sztuk wizualnych, służące kształtowaniu poczucia estetyki
(aranżacji miejsca zamieszkania i pracy) oraz na rzecz popularyzacji wiedzy
(o sztuce i zjawiskach artystycznych) w społecznościach szkolnej i lokalnej

Przedmiot uzupełniający: ZAJĘCIA ARTYSTYCZNE III i IV etap edukacyjny cd.

Analiza i interpretacja tekstów kultury – recepcja sztuki. Uczeń:

- rozdziela wybrane style i kierunki architektury i sztuk plastycznych oraz osadza je w odpowiednim porządku chronologicznym i miejscu, z którym było związane ich powstanie, na podstawie określonych przykładów (posługując się terminologią z danej dziedziny sztuki)
- rozpoznaje dzieła w wybranych dyscyplinach architektury i sztuk plastycznych, przyporządkowując je właściwym autorom oraz opisuje ich funkcje i cechy stylistyczne, na podstawie określonych przykładów (posługując się terminologią z zakresu historii sztuki)

Przedmiot uzupełniający: ZAJĘCIA TECHNICZNE

III etap edukacyjny cd.

Uczeń:

Opracowuje szczegółowe rozwiązania konstrukcyjne budowanych modeli

- dobiera materiały na podstawie wymagań konstrukcyjnych modelu
- wykonuje dokumentację techniczną modeli budowli
- wykonuje rysunki techniczne z wykorzystaniem komputerowych edytorów graficznych

Umie zaplanować wykonanie prac modelarskich o różnym stopniu złożoności, przy różnych formach organizacyjnych pracy

- przestrzega zasad organizacji pracy w pracowni modelarskiej
- zna zasady opisywania, katalogowania i przechowywania materiałów modelarskich, takich jak: kleje i lakiery, materiały drewnne, papier, metale, płótna, elementy elektroniczne

Bezpiecznie posługuje się narzędziami i przyrządami modelarskimi

- posługuje się narzędziami do precyzyjnej obróbki ręcznej: drewna, metali, tworzyw sztucznych, papieru
- montuje modele z drewna, papieru, tworzyw sztucznych, metali

Uruchamia modele przy zachowaniu zasad bezpieczeństwa

- sprawdza, reguluje i konserwuje modele według przeznaczenia i rodzaju zastosowanych materiałów
- czyta ze zrozumieniem instrukcje obsługi urządzeń

Zna zasady rozwiązań problemów utylizacji niesprawnych modeli oraz ponownego wykorzystania materiałów odpadowych stosowanych do ich budowy

Przedmiot: WIEDZA O KULTURZE (zwieńczenie cyklu kształcenia artystycznego) IV etap edukacyjny (tylko zakres podstawowy)

Cele kształcenia – wymagania ogólne:

Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji

Uczeń odbiera teksty kultury i wykorzystuje informacje w nich zawarte, z uwzględnieniem specyfiki medium, w którym są przekazywane

Tworzenie wypowiedzi

Uczeń tworzy wypowiedzi, celowo posługując się różnymi mediami (słowo mówione i pisane, obraz malarski, fotograficzny, filmowy, dźwięk, widowisko, środki multimedialne); **aktywnie współtworzy kulturę lokalną (szkoły, dzielnic, miejscowości)**

Analiza i interpretacja tekstów kultury

Uczeń posługuje się pojęciem kultury rozumianej jako całokształt ludzkiej działalności; analizuje i interpretuje teksty kultury – potoczne praktyki kultury, a także dzieła sztuki

Treści nauczania – wymagania szczegółowe:

Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Uczeń:

- **zna dwudziestowieczne dzieła** reprezentujące różne dziedziny sztuki (literaturę, **architekturę**, plastykę, muzykę, teatr, fotografię, film, sztukę nowych mediów) **i dostrzega związki pomiędzy nimi**
- wskazuje różne funkcje dzieła sztuki (np. estetyczną, komunikacyjną, społeczną, użytkową, kultową, poznawczą, ludyczną)
- analizuje temat dzieła oraz treści i formę w kontekście jego różnych funkcji, wykorzystując podstawowe wiadomości o stylach i epokach z różnych dziedzin sztuki

Przedmiot: WIEDZA O KULTURZE IV etap edukacyjny cd.

Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji, cd. Uczeń:

- charakteryzuje podstawowe media kultury (słowo, obraz, dźwięk, widowisko)
- wyjaśnia, na czym polegają różne formy kontaktu z kulturą (odbiór bierny, aktywny, konsumpcja, produkcja, twórczość, użytkowanie, uczestnictwo, animacja)
- lokuje wytwory kultury (zachowania, zwyczaje, normy moralne, wytwory materialne, dzieła sztuki) w kontekście grup społecznych, w których są tworzone i odbierane (rodzina, rówieśnicy, społeczność lokalna, naród)
- samodzielnie wyszukuje informacje na temat kultury w różnych mediach, bibliotekach

Tworzenie wypowiedzi. Uczeń:

- wypowiada się w mowie i w piśmie na temat wytworów kultury i ludzkich praktyk w kulturze (zachowań, obyczajów, przedmiotów materialnych, dzieł sztuki)
- wypowiada się na temat dzieła sztuki, używając pojęć zarówno swoistych dla poszczególnych sztuk, jak i wspólnych (forma, kompozycja, funkcja, nadawca, odbiorca, użytkownik, znaczenie, kontekst, medium)
- przygotowuje prezentację lub inną formę wypowiedzi multimedialnej (blog, forum, strona internetowa) na tematy związane z kulturą lokalną i regionu lub z szeroko pojętymi problemami kultury współczesnej
- bierze aktywny udział w szkolnych przedsięwzięciach artystycznych, animacyjnych, społecznych i innych (wystawa, happening, przedstawienie szkolne, gazetka szkolna, kulturalna akcja charytatywna)

Przedmiot: WIEDZA O KULTURZE

IV etap edukacyjny cd.

Tworzenie wypowiedzi, cd. Uczeń:

- organizuje proste działania o charakterze kulturalnym (spotkanie z twórcą kultury, przedsięwzięcie artystyczne, prezentacja własnych zainteresowań, tradycji lokalnej lub regionalnej);
- określa swoje zainteresowania, potrzeby i preferencje kulturalne oraz uzasadnia je w dyskusji
- **dba o ład i estetykę otoczenia, otacza opieką elementy dziedzictwa kulturowego**

Analiza i interpretacja tekstów kultury. Uczeń:

- odróżnia pojęcie kultury rozumianej jako dorobek artystyczny od kultury rozumianej jako całość dorobku ludzkości, ze zrozumieniem używa określeń: kulturowy i kulturalny (rozdzielenie, o którym mowa, stosuje w interpretacji wytworów kultury)
- odnosi elementy kultury (zachowania, zwyczaje, praktyki, przedmioty materialne, dzieła sztuki) do kategorii: czas, przestrzeń, ciało, grupa społeczna (rodzina, rówieśnicy, społeczność lokalna, naród)
- interpretuje praktyki kultury z najbliższego otoczenia (klasa, szkoła, dom, osiedle, podwórko, miasto, kościół, stadion piłkarski)
- dostrzega i nazywa związek między dziełem a sytuacją społeczno-historyczną i obyczajami epoki, w której powstało
- posługuje się pojęciami: kultura popularna, ludowa, masowa, wysoka, narodowa, zglobalizowana, subkultura w ich właściwym znaczeniu i używa ich w kontekście interpretowanych dzieł sztuki oraz praktyk kulturowych
- wskazuje relacje między kulturami: lokalną, regionalną, narodową i europejską, ujawnia je w konkretnych dziełach sztuki i praktykach kultury

Przedmiot: WIEDZA O KULTURZE IV etap edukacyjny cd.

ZALECANE WARUNKI I SPOSÓB REALIZACJI

- odwoływanie się nauczyciela do wiedzy dotyczącej sztuk plastycznych oraz muzyki zdobytej przez ucznia na wcześniejszych etapach edukacyjnych i położenie nacisku na dzieła dwudziestowieczne
- nowa perspektyw i nowy język opisu dzieła sztuki jako wytworu kultury rozumianej w sposób całościowy, interpretowanego w ujęciu komunikacyjnym i z perspektywy „użytkownika” kultury

Zadania nauczyciela wiedzy o kulturze:

- rozwijanie u ucznia aktywnej postawy i motywowanie do różnych form udziału w kulturze
- wprowadzenie ucznia w problemy kultury współczesnej
- wyposażenie ucznia w intelektualne narzędzia umożliwiające analizę praktyk i wytworów kultury (w tym dzieł sztuki) w kontekście kultury, w której powstają

Przedmiot: HISTORIA SZTUKI

IV etap edukacyjny (tylko zakres rozszerzony)

Cele kształcenia – wymagania ogólne:

- I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.
- II. Tworzenie wypowiedzi.
- III. Analiza i interpretacja tekstów kultury

Przewodnik po Programie KSZTAŁTOWANIE PRZESTRZENI

Struktura Programu KSZTAŁTOWANIE PRZESTRZENI

Program składa się z trzech opcji:

A – MÓJ DOM

B – DZIELNICA, WIEŚ, MIASTO, METROPOLIA

C – HISTORIA ARCHITEKTURY

Każda opcja zawiera następujące części:

- **Wprowadzenie**
- Dziesięć **planów lekcji**, z materiałami dla nauczycieli; m. in. z propozycjami **ćwiczeń, zadań** oraz podejścia interdyscyplinarnego
- **Arkusze pracy** obejmujące tematy poruszone na lekcjach

Aby pomóc nauczycielom i uczniom do Programu dołączono:

- **WSKAZÓWKI:** jak rysować, tworzyć modele, dokonywać pomiarów
- **ARKUSZE INFORMACYJNE** dotyczące wielu poruszanych tematów; m.in. **MIASTECZKA POLSKIE**
- Odwołania do książek, filmów, stron internetowych i aktywności organizacji zajmujących się problematyką architektury
- Przykładowy **arkusz oceny**
- Przykładowy **certyfikat - Dyplom**

DODATEK – MIASTECZKA POLSKIE

1.	Dolnośląskie	Ząbkowice Śląskie
2.	Kujawsko-Pomorskie	Chełmno
3.	Lubelskie	Kazimierz Dolny
4.	Lubuskie	Międzyrzecz
5.	Łódzkie	Łęczyca
6.	Małopolskie	Wieliczka
7.	Mazowieckie	Pułtusk
8.	Opolskie	Paczków
9.	Podkarpackie	Jarosław
10.	Podlaskie	Bielsk Podlaski
11.	Pomorskie	Malbork
12.	Śląskie	Cieszyn
13.	Świętokrzyskie	Sandomierz
14.	Warmińsko-Mazurskie	Lidzbark Warmiński
15.	Wielkopolskie	Koło
16.	Zachodnio-Pomorskie	Myślubórz

Aby zaznaczyć zagadnienia oraz ćwiczenia, w planach lekcji używane są następujące hasła:

Problematyka - główny temat poruszany na lekcji

Zagadnienia Kluczowe, które uczniowie powinni zrozumieć, aby opanować poruszany na lekcji temat

Ćwiczenia, które uczniowie powinni wykonać podczas lekcji. Informacja dotycząca ćwiczeń dotyczy narzędzi, materiałów oraz instrukcji postępowania potrzebnych do ich wykonania

Albumy tworzone przez uczniów powinny zawierać materiały oraz ilustracje nawiązujące do tematów poruszanych na zajęciach. Założeniem Albumów jest uzupełnianie pracy domowej i lekcyjnej oraz zachęcanie uczniów do zdobywania nowych doświadczeń i wiedzy.

Przygotowanie nauczyciela

Wiele lekcji wymaga od nauczycieli uprzedniego przygotowania zajęć tak, aby były dopasowane do warunków panujących w grupie.

Trzeba poświęcić czas na zebranie niezbędnych informacji oraz narzędzi do wykonania ćwiczeń, zaproszenie gości, czy zorganizowanie wycieczek.

Szczegółowe listy narzędzi i materiałów niezbędnych do ćwiczeń oraz instrukcje umożliwiające ich prawidłowe wykonanie są zamieszczone w poszczególnych planach lekcji.

We wstępie do każdej opcji zaznaczone są lekcje, które mogą być wyjątkowo wymagające, także pod względem koniecznych przygotowań.

Kto może nauczać wg Programu KSZTAŁTOWANIE PRZESTRZENI

Program może być nauczany przez nauczycieli wykształconych w różnych dziedzinach.

Zakres zagadnień, tematów oraz ćwiczeń jest tak wybrany, aby zachęcić nauczycieli różnych przedmiotów do aktywnej współpracy.

Na przykład, nauczyciele historii, techniki i sztuki mogliby współpracować nad pogłębianiem poszczególnych zagadnień.

Nauczyciele matematyki, przyrody, geografii, języków, literatury, przedsiębiorczości, informatyki oraz przedmiotów społecznych również znajdą w programie interesujące tematy.

Warunki dla sali lekcyjnej

- możliwość różnej aranżacji (różne układy stołów)
- możliwość projekcji
- ściana do prezentacji (przypinania, przyklejania)

Konieczny będzie łatwy dostęp do kserokopiarki, aby możliwe było powielanie Arkuszy pracy oraz Arkuszy informacyjnych. W niektórych przypadkach kserokopiarka będzie konieczna do powiększania lub pomniejszania rysunków.

Materiały potrzebne w sali lekcyjnej

- narzędzia i materiały potrzebne do zadań są wymienione w poszczególnych lekcjach; w większości, są to rzeczy ogólnie dostępne
- w ramach WSKAZÓWEK „Jak rysować” oraz „Jak budować modele” podano szacunkowe koszty wielu potrzebnych materiałów
- w sali lekcyjnej potrzebny **dziurkacz**

Sposób korzystania z Programu **KSZTAŁTOWANIE PRZESTRZENI Czas i organizacja zajęć**

Wiele możliwości rozpisania zajęć na rok szkolny lub krótsze odcinki czasowe

- Cały rok szkolny pozwala na przejście przez wszystkie trzy zalecane Opcje
- Można wybrać jedną Opcję i rozpisać ją w formie modułu semestralnego
- Można wybrać tematy ze wszystkich Opcji
- Można wybrać z Programu pojedynczy temat i rozpisać go na tydzień, miesiąc lub semestr dzięki podejściu wielokierunkowemu (międzyprzedmiotowemu)

Zaleca się, aby tygodniowo przynajmniej dwie godziny lekcyjne były przeznaczone na pracę w szkole. Jest to niezbędne, ponieważ podczas lekcji uczniowie są zaangażowani w zajęcia praktyczne, które tworzą podstawę programu.

Jeśli pozwala na to podział godzin, zaleca się, aby liczba godzin lekcyjnych przeznaczonych na nauczanie według Programu była większa

Strategie przedstawiania i zdobywania wiedzy

- Program przedstawia różnorodne możliwości zajęć praktycznych oraz teoretycznych, ponieważ obejmuje tematykę społeczną, środowiskową, techniczną, estetyczną.
- Szczególny nacisk kładzie się na aktywne nauczanie a uczniowie, pojedynczo lub w grupach, angażowani są w rozmaite ćwiczenia problemowe.
- Projekty wymagają od uczniów umiejętności obserwacji, zbierania materiałów, analizy, planowania, krytycznej oceny, ekspresji oraz wcielania się w różne role.
- Program został zaprojektowany z myślą o zróżnicowanych potrzebach grup uczniów. Każda Opcja adresowana jest do innego poziomu zaawansowania; Opcja A - MÓJ DOM jest najbardziej przystępna a Opcja C - HISTORIA ARCHITEKTURY najbardziej wymagająca. Jednakże, w obrębie każdej z trzech Opcji istnieją możliwości pogłębienia zakresu tematycznego i zwiększenia trudności zagadnień.

Strategie przedstawiania i zdobywania wiedzy cd.

- Lekcje zaplanowano jako następujące po sobie, jednak Program jest tu elastyczny. Nauczyciele mogą indywidualnie wybierać elementy Programu najlepiej dopasowane do ich planu lekcji. Tak samo, pomimo jasno rozplanowanej struktury każdej Opcji, lekcje mogą być dostosowane do poziomu i sytuacji każdej grupy.
- W przypadku szczególnego zainteresowania jednym z tematów, zaleca się zachęcanie uczniów do tworzenia własnych strategii edukacyjnych, układając indywidualnie zadania z jasno określonymi celami.

Prowadzenie programu powinno być zgodne z **PODSTAWĄ PROGRAMOWĄ**

Zadania domowe

Zadania do domu zostały przygotowane w ten sposób, aby tematy poruszane podczas lekcji były zgłębiane i rozwijane samodzielnie

Słowniczek

Uczniowie powinni zbierać wszystkie terminy fachowe potrzebne do dyskusji na tematy związane z architekturą

Wycieczki, referaty i wykłady gościnne

Dodatkowe zajęcia tego typu udostępnią uczniom specjalistyczną wiedzę, ukażą im możliwości rozwoju zawodowego oraz mogą zapoczątkować cenne znajomości z profesjonalistami

Podejście interdyscyplinarne, międzyprzedmiotowe

Zasadnicze cele:

- uczniowie mogą indywidualnie rozwijać swoje zainteresowania w różnych dziedzinach poza szkołą
- idealna okazja do współpracy nauczycieli różnych przedmiotów.

Informacje i wskazówki pod tym hasłem są punktem wyjścia do różnorodnych ćwiczeń; nauczyciele mogą je również wykorzystać do tworzenia własnych zadań dopasowanych do grup i indywidualnych uczniów, szkoły, środowiska, dostępnych zasobów.

Rezultaty

Aby ukończyć każdą Opcję, uczniowie powinni:

- Rozwiązać wybrane **ćwiczenia problemowe**
- Uzpełnić **arkusze pracy**
- Wykonać **szkice, rysunki, plany oraz modele**
- Uzpełnić rozdziały **albumu** nawiązujące do tematyki poruszanej w danej Opcji
- Uzpełnić **słowniczek terminów fachowych**

Opcje B oraz C zakładają również uczestnictwo w **projekcie klasowym**.

Jeśli informacje i wskazówki dotyczące **podejścia wielokierunkowego** zostaną wykorzystane, uczniowie powinni także tworzyć różnego rodzaju prace (zdjęcia, filmy, poezja, muzyka, meble, plany zagospodarowania przestrzennego, prototypy, raporty społeczne i ekonomiczne, prezentacje) oraz pisać rozprawki i brać udział w debatach.

Wymagania wobec uczniów – materiały i sprzęt

- **Album:** segregator A4 z wkładami (wszystkie pomoce w formacie A4, czyli: Arkusze Pracy, Arkusze Informacyjne, Wskazówki, Słowniczek i inne materiały pomocnicze w formie graficznej powinny być przechowywane w pojemnym segregatorze)
- tekturowa teczka formatu A3 do przechowywania rysunków
- kołonotatniki formatu A4 do szkicowania.
- ołówki o twardości 2B oraz 2H (automatyczne, lub drewniane)
- komplet kolorowych kredek ołówkowych
- temperówka
- zakreślacze (żółty, zielony)
- linijka, koniecznie z jednostkami metrycznymi; najlepiej skalówka architektoniczna
- gumka
- klej w sztyfcie
- nożyczki

Dodatkowe narzędzia i materiały będą potrzebne do dokonywania pomiarów, budowania modeli i tworzenia rynków w skali, ale ostateczny wybór będzie zależał od rodzaju zadania.

We **wskazówkach „Jak rysować”, „Jak budować modele”** oraz **„Jak mierzyć”** wymienione są odpowiednie narzędzia.

PROPOZYCJA WYBORU 10 LEKCJI

w semestrze letnim 2015

Zakładamy, że wiodącą, pod względem zakresu i tematyki jest Opcja B: „Dzielnica, wieś, miasto, metropolia”. Jednak nauczyciel może i powinien, wg. własnego uznania i oceny możliwości uczniów, korzystając z materiałów lekcyjnych zawartych we wszystkich opcjach, ułożyć własny zestaw lekcji.

Proponowany zestaw 10 lekcji, (wraz z arkuszami informacyjnymi i arkuszami pracy, wybranymi ze wszystkich trzech opcji, wg klucza powiązań i odniesień tematycznych)

Opcja B: lekcja 1 „Budynki w twojej okolicy”

Opcja B: lekcja 2 „Budynki, ulice i przestrzeń publiczna”

Opcja A: lekcja 3 „Pomiary”

Opcja A: lekcja 4 „Plany i rzuty poziome”

Opcja B: lekcja 3 „Początki osadnictwa”

Opcja B: lekcja 4 „Kształt miasta”

Opcja C: lekcja 8 wycieczka; podczas lekcji uczniowie badają ważny budynek w okolicy

Opcja C: lekcja 9 „Prezentacja na temat budynków historycznych”

Opcja B: lekcja 5 „Społeczności i zmiany”

Opcja B: lekcja 6 „Pochodzenie mojej społeczności”

Pytania i odpowiedzi

Część II

**Wypróbowanie wybranych elementów
Programu Kształtowanie Przestrzeni
z Uczestnikami szkolenia
w rolach Prowadzących zajęcia i Uczniów**

Opcja B - Dzielnica, wieś, miasto, metropolia

Temat: Budynki w Twojej okolicy

liczba uczestników: 15

czas: 1, 5 h (dwie godziny lekcyjne)

Lekcja pokazowa składa się z 4 części:

- krótki spacer poglądowy (15 min.)
- omówienie zagadnień: ćwiczenia pamięciowe i analiza terenu (20 min.)
- dyskusja (20 min.)
- część praktyczna; ćwiczenia projektowe (35 min.)

Zakładamy pracę w trzech grupach, z wykorzystaniem materiałów wcześniej przygotowanych dla każdego uczestnika tj: 3 mapy (plany zagospodarowania terenu ul. Przepięknej - dla każdej grupy), arkusz pracy B1 (15 egz.), Arkusz informacyjny 1 (15 egz.), Arkusz informacyjny 5 (15 sztuk) oraz arkusz pracy A4 (15 sztuk).

Dodatkowo potrzebne będą: teczki (ewentualnie segregatory dla każdego uczestnika, kartki A3, kredki: czarna, zielona, żółta, czerwona, niebieska), ołówki.

Każdy z uczestników otrzyma też przygotowany wcześniej album ze zdjęciami budynków z ul. Przepięknej oraz słownik pojęć (w segregatorze albo w teczce)

1.

SPACER ulicą Kopernika i Foksal.
Szybkie przejście, zwrócenie uwagi
na najistotniejsze elementy,
materiały budowlane i układy
przestrzenne.

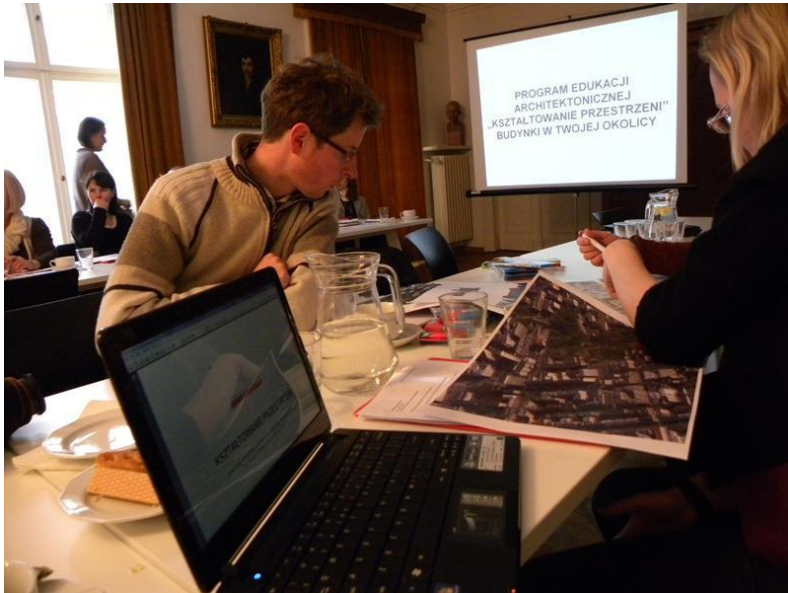
Zadanie dla uczestników: zapamiętanie
budynków, które wydają nam się
wyjątkowe, albo tych które "nie pasują"
do otoczenia.

2. ĆWICZENIA PAMIĘCIOWE, ANALIZA

- Podział na 3 grupy, uczestnicy otrzymują materiały pomocnicze (mapa, arkusze, kredki, kartki, itp.)
- Narysowanie pamięciowej „zmysłowej” mapy ulicy (skojarzenia oraz to co nam najbardziej utkwiło w pamięci)
- Wirtualny spacer po ulicy. Prezentacja budynków, układu ulicy, kontekstów historycznych (slajdy wyświetlane z projektora)
- Zadanie dla grup: zaznaczenie na mapie ulicy Kopernika (wydruk A2) różnych rodzajów budynków oraz budynku wyjątkowego:
do wykorzystania kolorowe kredki,
jeden kolor odpowiada jednej funkcji budynku
np.:
przemysłowy - kolor czarny
usługowo-handlowy - żółty
rekreacyjny - zielony
itd.
Do wykorzystania arkusz pracy B1,
arkusz informacyjny 1 (tabela z rodzajami budynków)

3.

DYSKUSJA:

budynki zwyczajne i wyjątkowe

- Co cechuje wyjątkowy budynek (kształt, materiał, wrażenie, miejsce)?
- Co sprawia, że uważamy ten, a nie inny budynek za wyjątkowy (reprezentacja wartości, status społeczny, symbol władzy, dostarcza rozrywki, itd.)

Do wykorzystania: arkusz pracy A4 oraz Domy w Europie.

4

CZĘŚĆ PRAKTYCZNA; ĆWICZENIA PROJEKTOWE

każda z trzech grup projektuje fasadę małego sklepu, który mógłby się znaleźć przy ulicy Kopernika. Każda grupa wybiera dowolnie: np. aptekę, księgarnię, kiosk. Grupy szkicują swoje pomysły zwracając uwagę na kształt i wielkość budynku, elementy takie jak okna, drzwi, dekoracje, detal architektoniczny, reklamę.

Rysują plan (rzut poziomy) w skali oraz wymieniają materiały potrzebne do budowy.

Do wykorzystania: mapa, zdjęcia elewacji i pierzei ulicy Kopernika.

**Zakończenie pracy: prezentacja i
dyskusja**

Część III

Podsumowanie, dyskusja

Ustalenie planu pracy dla Prowadzących zajęcia według Programu Kształtowanie Przestrzeni we własnych ośrodkach

Na poziomie gimnazjalnym możliwość pracy w ramach projektu uczniowskiego.

Na poziomie licealnym konieczność posługiwania się scenariuszami lekcji w ramach istniejącego programu nauczania, w idealnym przypadku – rozpisanymi na wybrane przedmioty; docelowo wprowadzenie oddzielnego przedmiotu.

- nauczyciel koordynator we własnej Szkole,
- wsparcie ze strony profesjonalistów (przede wszystkim architektów; np. udział architekta 1,5h raz w miesiącu), stałe wsparcie ze strony koordynatora Programu działającego w ramach Komisji Edukacji Dzieci i Młodzieży przy Krajowej Radzie Izby Architektów RP

Ustalenie sposobów komunikacji i wsparcia

**koordynator wojewódzki IARP
arch. Urszula Szablowska
tel. 502 099998
uszablowska@mazovia.org**

**koordynator siedlecki IARP
arch. Bożena Kosieradzka
tel. 509 733196**

IZBA ARCHYTEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dziękuję za Państwa zaangażowanie.
Jesteście w 5% populacji, która czuje potrzebę poznania czegoś nowego.
Jestem z Was dumna.